

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์

หลักเศรษฐศาสตร์ (Principles of Economics)

อาจารย์ ดร. สรียา โต อมาเรชา

1

เศรษฐศาสตร์คืออะไร? (What is Economics?)

ความต้องการไม่จำกัด

ทรัพยากรจำกัด

2

การศึกษาการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด (Scarce Resources) ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อตอบสนองความต้องการที่ไม่จำกัดของมนุษย์ โดยอาศัยการตัดสินใจ (Make Decision) และการเลือก (Make Choice).

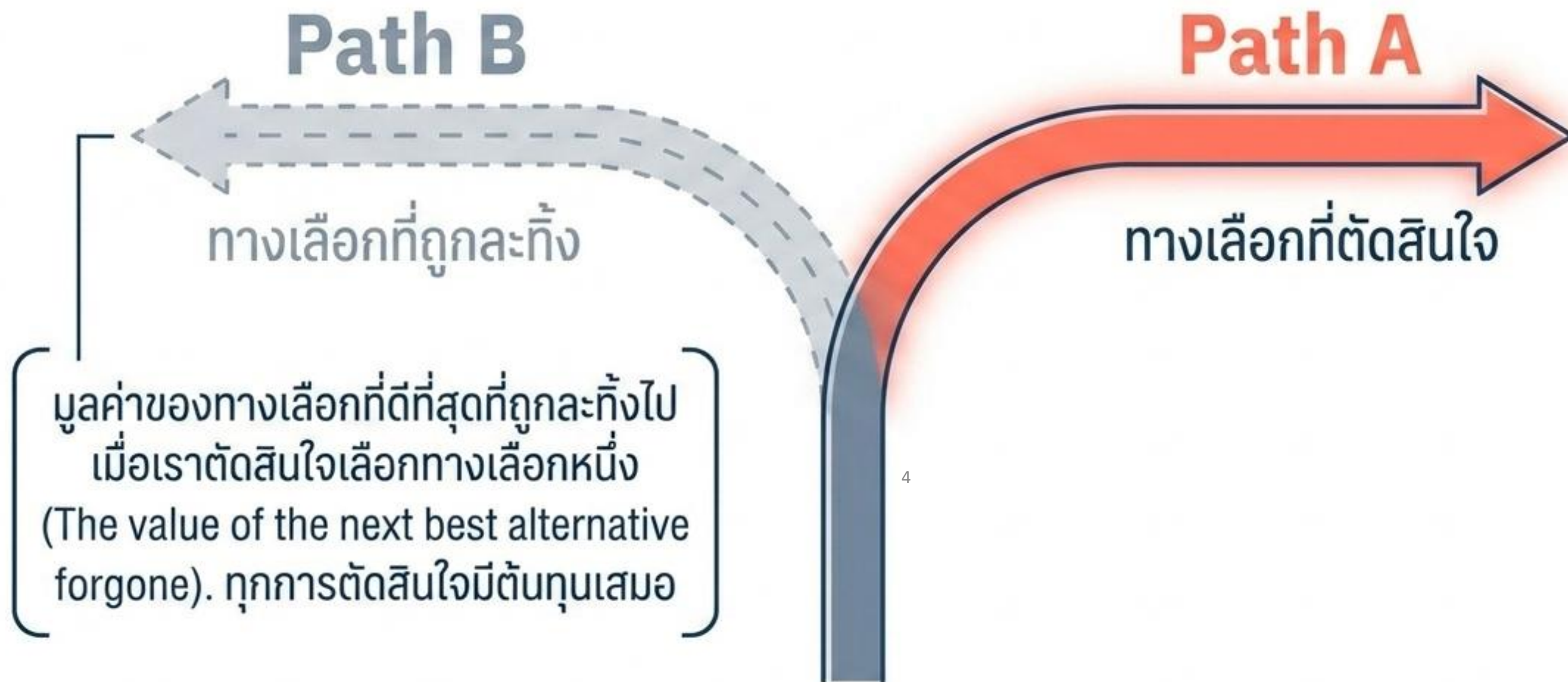
สาเหตุแห่งการเลือก (The Catalyst of Economics)

**ความ
ขาดแคลน
(Scarcity)**

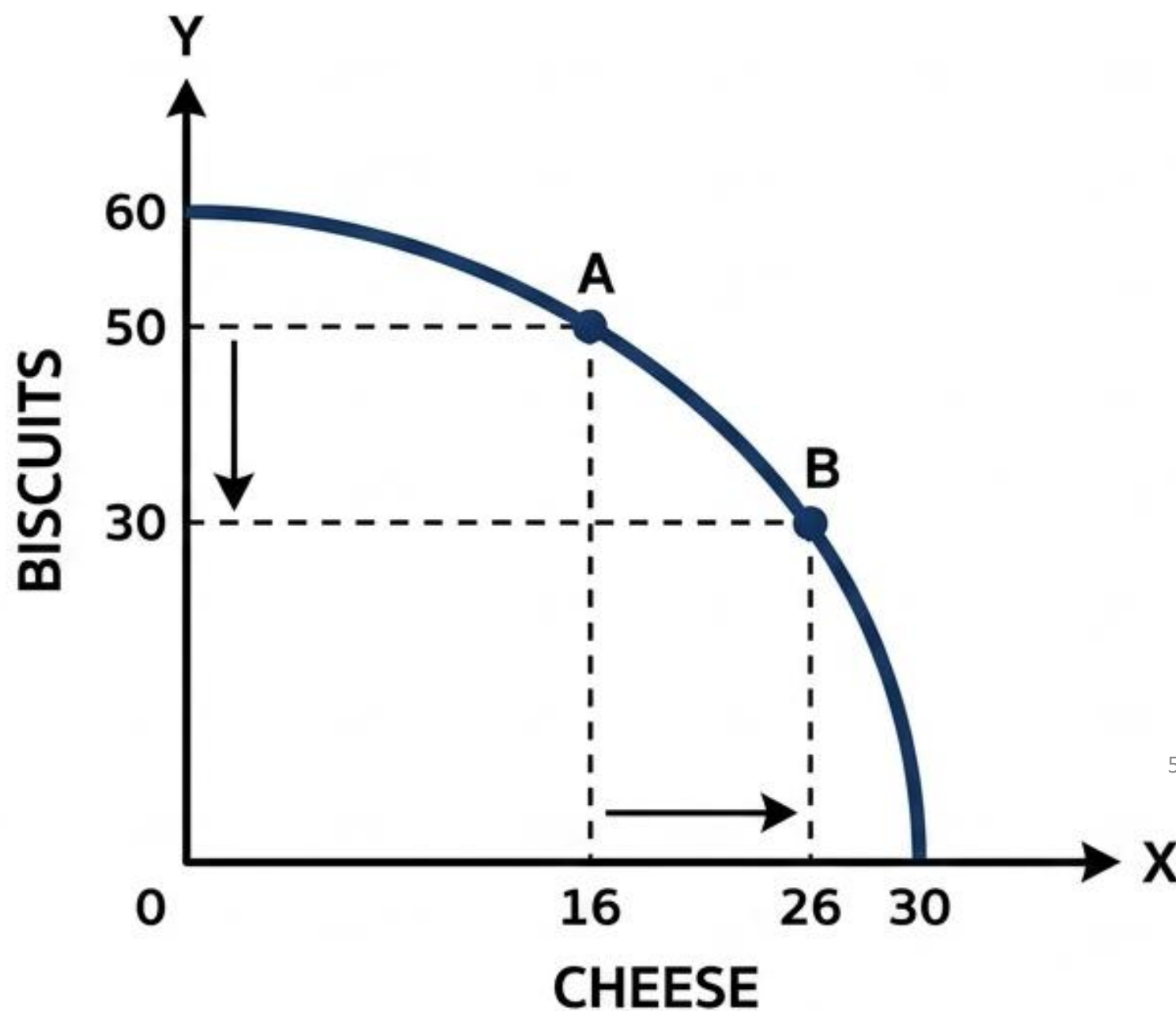

ปัญหาพื้นฐานที่สุดของมนุษย์คือความขาดแคลน เมื่อทรัพยากรไม่เพียงพอต่อความต้องการ ระบบเศรษฐกิจจึงถูกขับเคลื่อนด้วยการตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรในทางใดทางหนึ่งเสมอ

ต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost)

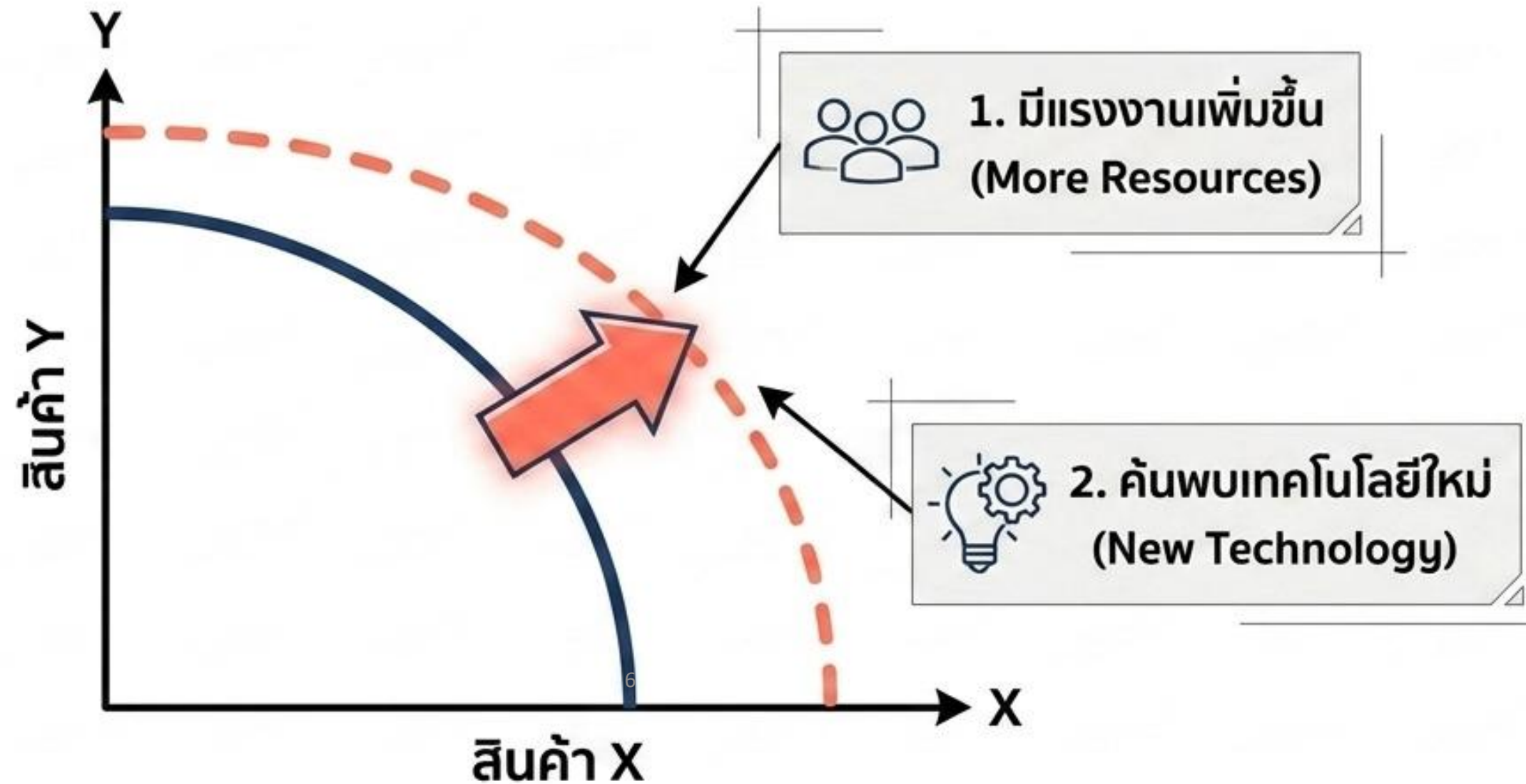
การสร้างภาพจำลองของการเลือก (Visualizing Choice)

เส้นการผลิตที่เป็นไปได้
(Production Possibility Curve - PPC)

แสดงถึงข้อจำกัดและ Trade-off
ในการผลิตสินค้าสองชนิดภายใต้ทรัพยากร
ที่มีจำกัด การผลิตสิ่งหนึ่งเพิ่มขึ้น
ย่อมแลกมาด้วยการลดลงของอีกสิ่งหนึ่ง

การขยายขีดจำกัด (Shifting the Curve)

การเลื่อนออกของเส้น PPC หมายถึงระบบเศรษฐกิจสามารถผลิตสินค้าได้มากขึ้น
แม้จะใช้ทรัพยากรตั้งต้นเท่าเดิมหรือมากขึ้น

ปัจจัยการผลิต (Factors of Production)

ที่ดิน (Land) - ทรัพยากรธรรมชาติ

ทุน (Capital)
- เครื่องจักร เครื่องมือ (ไม่ใช่เงินสด)

แรงงาน (Labour) - ทรัพยากรมนุษย์
(มีฝีมือและไร้ฝีมือ)

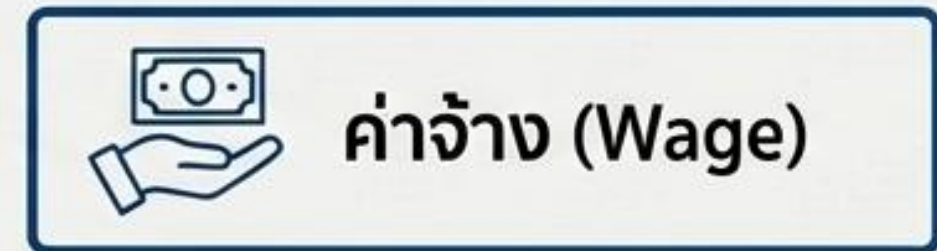
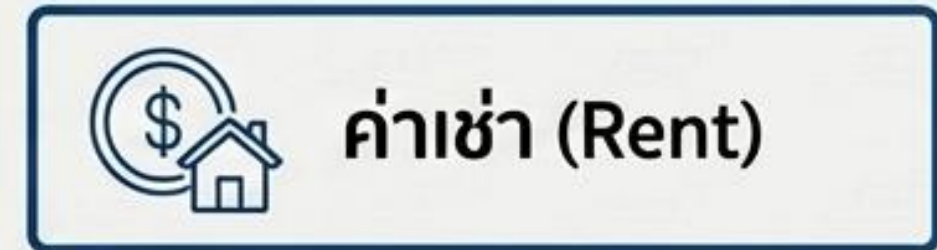
ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) -
ผู้รวบรวมปัจจัยเพื่อริเริ่มการผลิต

ผลตอบแทนของปัจจัยการผลิต (The Input-Output Matrix)

ปัจจัยการผลิต (Inputs)

ผลตอบแทน (Returns)

สินค้าและบริการ (Goods and Services)

สินค้าเศรษฐกิจ (Economic Goods)

ต้องใช้ทรัพยากรในการผลิต
และมีราคาซื้อขายในตลาด
(Economics focuses on this)

สินค้าได้เปล่า (Free Goods)

เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ
ไม่มีต้นทุนในการผลิต

ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

ผลิตอะไร?

สินค้าและบริการอะไร?
จำนวนเท่าใด? อะไรก่อน-
หลัง เพื่อสนองความ
ต้องการของคนในสังคม

ผลิตอย่างไร?

ใช้เทคนิคหรือวิธีการ
ใด? สัดส่วนปัจจัยการ
ผลิตเท่าใดจึงจะมี
ประสิทธิภาพสูงสุด?

ผลิตเพื่อใคร?

จัดสรรสินค้าและบริการ
ให้ใครในสังคม?
ทำอะไรจึงจะเหมาะสม
และยุติธรรม?

การตัดสินใจของสังคม (Society's Decisions)

What

จัดสรรทรัพยากรจำกัด
มาผลิตอะไร?
จำนวนเท่าใด?
อะไรก่อน-หลัง?
เพื่อตอบสนองความ
ต้องการที่ดีที่สุด

How

ใช้เทคนิคและปัจจัย
การผลิต (Factors
of Production)
สัดส่วนเท่าใด?
จึงจะมีประสิทธิภาพ
และต้นทุนต่ำสุด

For Whom

จะกระจายสินค้าและ
บริการไปยังกลุ่ม
บุคคลใด?
อย่างไรจึงจะเหมาะสม
และยุติธรรมที่สุด

ระบบเศรษฐกิจ (The Spectrum of Economic Systems)

		ทุนนิยม	สังคมนิยม	แบบผสม
1	ผู้กำหนดทิศทาง	กลไกราคา/ตลาดเสรี	รัฐบาล	เอกชน + รัฐดูแลโครงสร้างพื้นฐาน
2	จุดเด่น	เสรีภาพ, ประสิทธิภาพสูงสุด แรงจูงใจจากกำไร	การกระจายผลผลิตเท่าเทียม ลดการผูกขาด	นำข้อดีของทั้งสองระบบมาใช้
3	จุดด้อย	ความเหลื่อมล้ำ นายทุนใหญ่ผูกขาด	ขาดเสรีภาพ ขาดแรงกระตุ้นในการพัฒนา	—

12

การเปรียบเทียบระบบเศรษฐกิจ (Economic Systems Comparison)

มิติการเปรียบเทียบ (Dimension)	ทุนนิยม (Capitalism)	สังคมนิยม (Socialism)	แบบผสม (Mixed)
เป้าหมายหลัก (Primary Goal)	กำไรและความพอใจ สูงสุด	ความเท่าเทียม ในสังคม	การเติบโตที่มี เสถียรภาพ
จุดเด่น (Pros)	มีประสิทธิภาพ ทรัพยากรถูกใช้อย่าง มีประสิทธิภาพ	ลดความเหลื่อมล้ำ ทางเศรษฐกิจ	รวมข้อดีของ ทั้งสองระบบ
จุดด้อย (Cons)	เกิดการผูกขาด กระจายรายได้ไม่ เท่าเทียม	ขาดเสรีภาพ ขาด แรงจูงใจในการผลิต	รัฐอาจแทรกแซง มากเกินไป

หน่วยเศรษฐกิจ (Economic Units)

**หน่วยครัวเรือน
(Household)**

ผู้บริโภค และ
เจ้าของปัจจัยการผลิต

**หน่วยธุรกิจ
(Firm)**

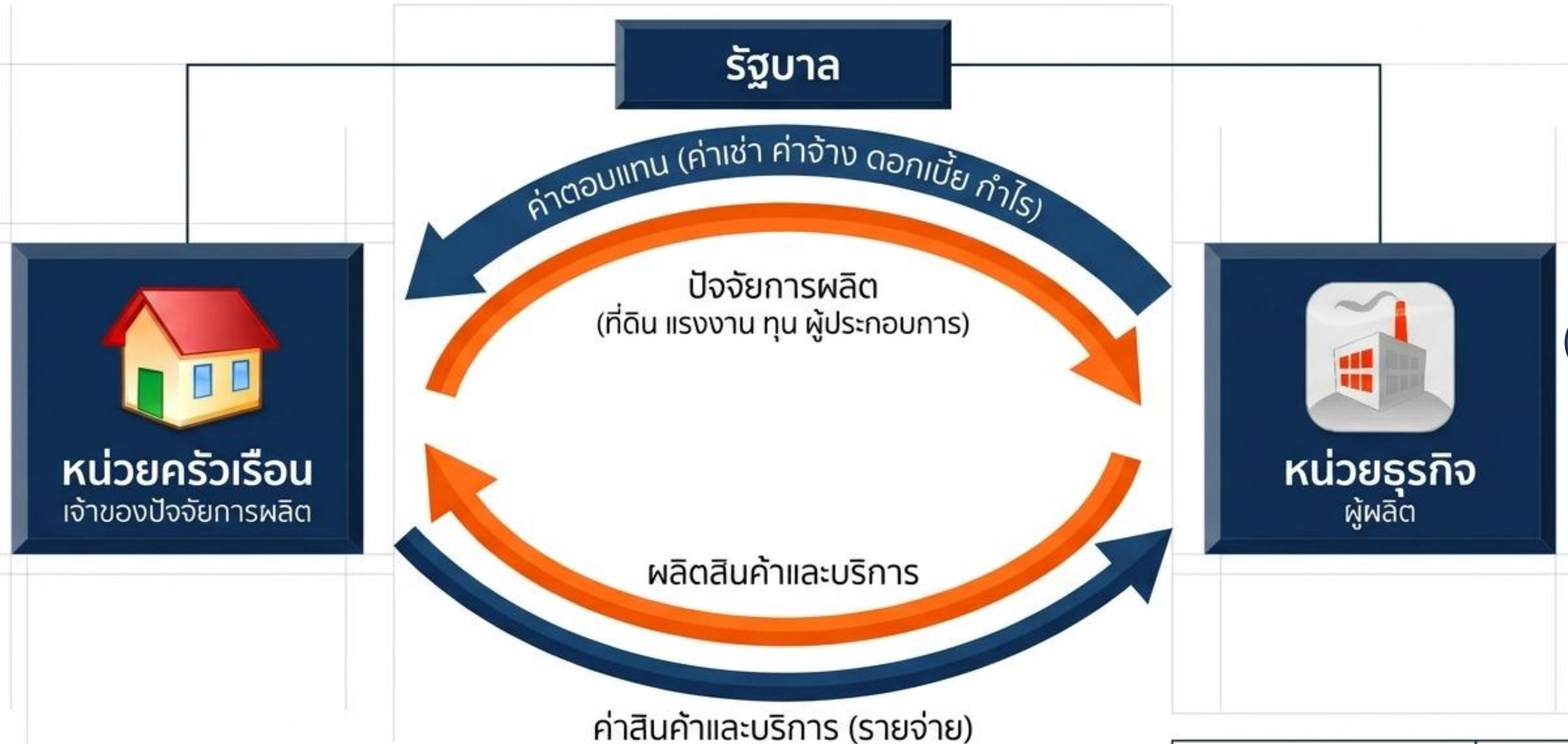
ผู้ผลิตสินค้าและบริการ
เพื่อแสวงหากำไร

**รัฐบาล
(Government)**

ผู้กำกับดูแลและให้บริการ
โครงสร้างพื้นฐาน

วงจรความเกี่ยวพันในระบบเศรษฐกิจ

เศรษฐศาสตร์จุลภาค

ศึกษาพฤติกรรมระดับหน่วยย่อย

พฤติกรรมผู้บริโภค¹

การตัดสินใจซื้อและความพอใจสูงสุด

พฤติกรรมผู้ผลิต² อุตสาหกรรม

การเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน

การลงทุน/การออมส่วนบุคคล³

การจัดการสินทรัพย์และการวางแผนการเงิน

เศรษฐศาสตร์มหภาค

ศึกษาภาพรวมทั้งระบบหรือทั้งประเทศ

รายได้ประชาชาติ¹ (GDP)

มูลค่าสินค้าและบริการทั้งหมดของประเทศ

การจ้างงาน²

อัตราการมีงานทำและนโยบายแรงงาน

เงินเฟ้อ³

การเปลี่ยนแปลงของระดับราคาสินค้า

วัฏจักรเศรษฐกิจ⁴ & การเงินการคลัง

การเติบโต, ถดถอย, และนโยบายภาครัฐ

ลักษณะของทฤษฎี (The Nature of Economic Theory)

เศรษฐศาสตร์ ตามที่เป็นจริง

What is it?

- ✓ บอกให้รู้ว่าอะไรเป็นอะไร
- ✓ เป็นวิทยาศาสตร์
ทดสอบได้
- ✓ ศึกษาสาเหตุและผลลัพธ์
ที่เกิดขึ้นจริง

เศรษฐศาสตร์ ที่ควรจะเป็น

What it ought to be?

- ⚖️ ควรเข้ามาแก้ไขหรือไม่
อย่างไร
- ⚖️ ไม่ใช่วิทยาศาสตร์แท้
- ⚖️ ใช้จริยธรรม คุณธรรม และ
กฎเกณฑ์สังคมมาตัดสินว่า
เป็นที่พึงปรารถนาหรือไม่

ขั้นตอนการสร้างทฤษฎี (Constructing an Economic Theory)

แบ่งเป็น ตัวแปรอิสระ
(Independent)
และ ตัวแปรตาม
(Dependent)

กำหนดสิ่งที่ต้องการ
จะศึกษาอย่างชัดเจน

¹⁸ เช่น ความเป็นเหตุเป็นผล
(Economic Rationality)
& สิ่งอื่นๆ คงที่
(Ceteris Paribus)

เลือกวิธีวิเคราะห์ข้อมูล
ที่เหมาะสม

วิธีการอนุมานและอุปมาน (Methodologies of Study)

วิธีประวัติศาสตร์ (Historical Method)

- มองย้อนกลับไปดูอดีตเพื่อทำความเข้าใจปัญหาและปรากฏการณ์

วิธีอุปมาน (Inductive Method) - รวบรวมข้อเท็จจริง (Facts)

→ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ → สรุปเป็นกฎหรือทฤษฎี (Specific to General)

วิธีอนุมาน (Deductive Method) - ตั้งสมมุติฐาน (Hypothesis) ด้วยตรรกะ

→ ทดสอบกับข้อเท็จจริง → สรุปเป็นทฤษฎี (General to Specific)

เครื่องมือในการศึกษา (Tools of the Trade)

พรรณนา (Descriptive Approach)

การบรรยายบอกเล่า
เรื่องราวด้วยข้อความ
(เครื่องมือในยุคแรก)

เรขาคณิต (Graphical Approach)

ใช้เส้นกราฟแสดงความ
สัมพันธ์ของ 2 ตัวแปร
ให้เห็นภาพชัดเจน

คณิตศาสตร์ (Mathematical Approach)

ใช้สมการขั้นสูงเพื่อวิเคราะห์
ตัวแปรที่ซับซ้อนหลายตัวพร้อมกัน

เศรษฐศาสตร์คือพิมพ์เขียวของการตัดสินใจ (Economics: The Blueprint of Choice)

จากความขาดแคลน (Scarcity) สู่การจัดสรรทรัพยากร (Resource Allocation)...
เศรษฐศาสตร์ไม่ใช่แค่เรื่องของเงิน แต่เป็นวิทยาศาสตร์แห่งการตัดสินใจของ
มนุษย์เพื่อสร้างสังคมที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพสูงสุด.